

demik Švajger davao pečat bioetičkim istraživanjima i njihovom publiciranju.

Kako je u predgovoru knjizi napisao o. Valentin Pozaić, vrijednost je knjige u poticanju suvremenog čovjeka da se zanima za bioetiku i da razmišlja o njoj.

Ivica RUŽIČKA

Vicko KAPITANOVIĆ, *Kristu suobličen. Život i vrline fra Ante Antića (1893.–1965.)*, Split–Zagreb, 2004.

Knjiga »*Kristu suobličen, život i vrline fra Ante Antića (1893–196)*« objavljena je 2004. u izdanju Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu i Vicepostulature o. fra Ante Antića u Zagrebu, kao prva knjiga Katedre za crkvenu povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu. Pisac knjige je docent na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu dr. fra Vicko Kapitanović. Napisana je kao dokumentirani životopis, odnosno *vita authentica* ili *biographia critica* sluge Božjega fra Ante Antića, tj. kao dio dokumentacije za »*Positio super vita, virtutibus et fama sanctitatis*« ili *Stav o životu, krepovima i glasu svetosti* sluge Božjega u svrhu proučavanja u Kongregaciji za kauze svetih u Vatikanu. U tu svrhu prevedena je na talijanski i uskoro treba biti tiskana kao dio upravo dovršenog *Positia*. Recenzenti knjige su dr. Cristoforo Bove i dr. Franjo Emanuel Hoško.

Studija je, osim popisa kratica, uvida, zaključka, popisa vrela i literature, kazala osobnih imena, kazala zemljopisnih naziva i općeg kazala, podijeljena u sedam poglavlja: 1. Podrijetlo, odgoj i obrazovanje; 2. Život i rad između dva svjetska rata; 3. U vremenu krvi i komunizma; 4. Učitelj duhovnog života; 5. Priređivač priručnika za duhovni život; 6. Božji pohod i 7. Zagovornik u nebu. U svom izlaganju pisac je na 356 stranica upotrijebio preko 100 naslova i podnaslova i oko 2000 bilježaka.

Pisac se u ovoj knjizi usredotočio na istraživanje života i vrlina Sluge Božjega

iznoseći pred nas živahnu raspravu utemeljenu na istraživanju mnoštva vrela, pokazujući da se jako dobro snalazi na hagiografskom području. Rad se temelji na međusobnom slaganju neobjavljenih vrela (različiti arhivi, posebno oni u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja i mnoštvo pisama iz Antićeva dopisivanja sa subraćom franjevcima, mnogim drugim svećenicima, časnim sestrama, penitentima, učiteljicama, obiteljima itd.), te onih objavljenih, koja možemo svrstati u autobiografska, biografska, procesualna i dokumentarna. Pisac vješto spaja zahtjeve znanstvene kritike s načinom stvaranja privlačne proze ne gubeći se u hagiografskoj retorici, koja često obilježava radove ovakve vrste.

Pomno proučeni dokumenti, nastali u vrijeme kada Antić nije bio kandidat za oltar, podvrgnuti povijesnoj kritici otkrivaju istinskoga, skromnog i pobožnog franjevca, uzornog svećenika, čovjeka ispunjena Božjom ljubavi i žarom za spasenje duša, čovjeka posve Božjega željna suobličenja s Kristom. Ovaj rad otvara put daljnjim proučavanjima Antićeve duhovnosti, napose utjecaju duhovnih pisaca na Antićevo uranjanje u Boga, Antićevu duhovnost i mistiku.

Pisac u uvodu ističe kako je teško opisivati pojave koje izmiču opažanjima i dokumentaciji. Nije uvijek lako utvrditi ni sve činjenice koje su dokumentirane i o kojima postoje vjerodostojna svjedočanstva, to više što se autor nije zadovoljio samo istraživanjem dokumentacije, koja se izravno tiče fra Ante Antića, nego je od početka nastojao proširiti istraživanje na prilike u kojima je Sluga Božji živio i djelovao. Pisac nastoji jasnim prikazom ne samo vjerskih, tj. crkvenih, duhovnih i teoloških prilika, nego i šire, tj. onih političkih, društvenih, kulturnih, prosvjetnih, čitateljima omogućiti da u pravom svijetlu shvate život, djelovanje i nadasve duhovnost i glas svetosti fra Ante Antića.

Posebno valja pohvaliti piščevu analizu Antićeve uže životne sredine, a to je

njegova franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja, kojoj pripada i sam pisac. On je u prvom dijelu knjige veliku pozornost posvetio analizi stanja, razvoju, poteškoćama, krizama, uspjesima i neuspjesima Antićeve i svoje redovničke zajednice u cjelini i mnogih njenih važnih ustanova, posebno onih odgojnoškolskih u kojima je Sluga Božji živio i djelovao. Kapitanović potanko prikazuje i analizira Antićev život počevši od rođenja u Prvić Šepurinama, u Zatonu, u sjemeništu u Sinju, u novicijatu na Visovcu, na studiju filozofije u Zaostrogu, teologije u Makarskoj u vrijeme prvog svjetskog rata, zatim u Makarskoj, kratko u Zaostrogu i opet u Makarskoj između dva rata i za drugog svjetskog rata te Antićev život u Zagrebu nakon drugog svjetskog rata.

Opažamo kako iz Kapitanovićeve prikaza izranja Antićevo osobno, uporno i trajno nastojanje kako oko produbljanja vlastite duhovnosti tako i oko predanog odgojiteljskog rada prožetog

dobrotom, blagošću i poštivanjem njegovih odgajanika. Isto tako u prvi plan izbija Antićeva briga oko ozbiljnog studija i stručnog usavršavanja povjerenih mu odgajanika. Iz ovog njegova stava proizišlo je i njegovo nastojanje oko nabavke novije duhovne, teološke, katehetske i liturgijske literature, kada je do nje bilo doista teško doći u prvih dvadesetak godina komunističke diktature. Kapitanović nam otkriva kako je Antić u svojim duhovnim nagovorima, u svome duhovnome vodstvu, svojim odgajanicima i drugim bogoslovima, svećenicima i intelektualcima preporučivao uz nastojanje oko duhovnog rasta i bavljenje knjigom i ozbiljan studij. Metodološkom strogošću i znanstvenom sintezom pisac nam u ovom životopisu pred oči stavlja obilno dokumentirane značajke Sluge Božjega, posebno njegovu duboku pobožnost i visoku razinu kršćanskih kreposti u njegovu životu.

Josip ŠIMIĆ